

Reform. Jeg skal, da jeg har berørt dette, at foregribe en Reform, gjøre det ærede Medlem for Beile Amts 3die Valgfreds (Th. Nielsen) opmærksom paa, at Skolepengesystemet, som han nu ønsker særligt bragt i Anvendelse (Th. Nielsen: Begge Dele!) ja vel, altsaa bragt i Anvendelse tilligemed, hvad der ellers ligger for, — at Skolepengesystemet, gjentager jeg, jo ikke foreligger i Diebtikket som Lovbestemmelse, og jeg ser ikke, hvorfor man ikke, hvis man overhovedet kommer til Skolepengesystemet, akkurat lige saa godt skulde kunne komme dertil, enten man vedtager et Forslag efter de her foreliggende Principer eller ikke. Det har det ærede Medlem ikke oplyst, og det er virkelig et Hovedpunkt i dette Tilfælde. Skolepengesystemet var, saavidt jeg kunde se, den eneste Grund, der er bleven anført fra det ærede Medlems Side for en anden Ordning; men det ærede Medlem blev Bevistet skyldig for, at Skolepengesystemet, hvis man da overhovedet vil bringe det til Anvendelse, ikke akkurat ligesaa vel kan bringes til Anvendelse med dette Lovforslag, ophøiet til Lov, som uden dette og omvendt. Dernæst blev der anført et tredje Moment, som skulde være af særlig Betydning med Hensyn til denne Sag, mod min Opfattelse, nemlig at Trangen ikke blev tilstrækkelig afhjulpen ved det foreliggende Forslag, og et andet Medlem fra Varde (Th. Kruse) er ligeledes kommen ind paa disse Alderstilling. Med Hensyn til dette sidste ærede Medlem skal jeg fatte mig meget kort. Saa vidt jeg forstod det ærede Medlem, var Pointen for ham med Hensyn til de foreslaaede Alderstilling, at navnlig det ene, det paa 50 Kr., var ganske overordentlig lidet. Det ærede Medlem brugte derom et Udtryk som „uopassende“ eller noget Saadant, — jeg tror endog saa, det var et stærkere Udtryk — men jeg skal gjøre det ærede Medlem opmærksom paa, at dette Tillæg paa 50 Kr. jo ikke er Noget, som først nu er blevet bragt frem af Ministeren, men dette Tillæg er allerede til og vil vedblive at bestaa, selv om det ærede Medlem og hans Meningsfæller negte denne Sag Fremme, og her skal jeg just gjøre opmærksom paa, at i den meget ærede Ministers Forslag ere de 2 Alderstilling, der nu existere efter Loven af 1850, nemlig det paa 50 og det paa 100 Kr., søgte forøgede med et tredje, der er større, nemlig et paa 200 Kr., saa at jeg tilstaar, at jeg fatter ikke rigtig Kjernen i det, som blev anført af det ærede Medlem fra Varde (Th. Kruse). For imidlertid at vende tilbage til det ærede Medlem for Beile Amts 3die Valgfreds (Th. Nielsen), skal jeg bemærke, at jeg ser ikke rettere, end at, selv om han har Ret i, hvad der fremkom fra hans Side og ikke af mig benægtes, at Lovforslaget i Enkeltighederne kan ønskes forandret, er der dog formentlig ingen Grund til allerede nu at standse Lovforslaget. Det kunde nemlig og vilde naturligtvis ogsaa for mig være en Grund til at sende Lovforslaget i Udvalg, og der

forsøge at faae det ændret maasse netop paa den Maade, som det ærede Medlem kan finde ønskeligt og maasse kan overbevise os Andre om er den rette. Men det kan ikke være nogen Grund til at negte overhovedet at gaa ind paa at forhandle om et Forslag, der tilsigter at afhjælpe en virkelig tilstedeværende Trang. Ved en saadan Forhandling i et Udvalg skulde det ærede Medlem nok faae at se, at det ikke vilde være saa vanskeligt at faae det høie Thing og heller ikke vanskeligt at faae den ærede Minister til at gaa ind paa Forandringer, sandsynligvis ogsaa paa at forhøje de allerede foreslaaede Tillæg og forandre Fordelingen mellem Skolefondene; men den Vej, som det ærede Medlem og hans Meningsfæller antyde at ville gaa, kan som sagt meget let føre til, at der slet intet Tillæg bliver givet. Men hvad man end kan have at indvende mod Enkeltheder, enten mod den foreslaaede Fordeling eller mod det foreslaaede Tillægs Størrelse eller mod andre Enkeltheder, ser jeg ikke rettere, end at det, at Lærerne overhovedet faae Noget og faae det ved Hjælp af meget store Tilskud fra Statskassen, er overordentlig at foretrække for det, der meget let kan ske ved at forlade det foreliggende Grundlag: at de slet faae. Videre skal jeg ikke udtale mig, men blot gjøre opmærksom paa, da det nu er blevet bragt frem fra flere ærede Lærere, at jeg for mit Vedkommende ogsaa nok med Hensyn til den meget omtalte nuværende Kaldelsesmaade kunde være med til en eller anden Forandring f. Ex. i den Retning, at det nærmest blev Familienfædrene, der fik Indflydelse og ikke som nu Sogneraadene (Hør); men da det ikke foreligger her, har jeg selvfølgelig ingen Berettigelse til at gaa ind paa det nu.

J. A. Hansen: Hvad der er anført imod de Bemærkninger, hvormed jeg begyndte, er meget lidet. Det er aldeles rigtigt, hvad den ærede sidste Læser gjorde opmærksom paa, at jeg, efter som min Stilling er til dette Lovforslag, fandt ethvert Forsøg paa i det Enkelte at kritisere selve Indholdet deraf for at ligge udenfor min Betragtning; de Grunde, som gjælde for mig, have ikke noget med Enkeltighederne i dette Lovforslag at gjøre. Naar den ærede sidste Læser gjorde opmærksom paa, at man dog skulde lade dette Lovforslag gaa videre, idet man jo da mulig kunde forandre det i en saadan Retning, at saavel han som hans Venner, Ministeren, og jeg antager ogsaa han mener Landstinget og vi andre, kunde blive enige derom, er dette en af disse driftige, sangviniske Meninger, som det ærede Medlem maasse har om flere Ting, men som jeg tror ere aldeles uantagelige i Virkeligheden. Sagen er ogsaa den, at Spørgsmaalet for mig ikke saameget dreier sig om Indholdet af Loven; men det er for mig utilraadeligt at modtage nogensomhelst lille Lovstump i denne Retning, før vi faae no-